

Nr 45.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1951/52 under statens allmänna fastighetsfond, i vad avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

(4:e avd.)

1:o Om- och tillbyggnad av Arvfurstens palats. I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under statens allmänna fastighetsfond (bilaga 27, punkt 27, s. 102 och 103 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1951) föreslagit riksdagen att till Om- och tillbyggnad av Arvfurstens palats för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 345 000 kronor.

Till om- och tillbyggnad av Arvfurstens palats anvisades för budgetåren 1947/48 samt 1949/50 och 1950/51 investeringsanslag om sammanlagt 3 650 000 kronor. Byggnadsföretaget omfattar ombyggnad och restaurering av utrikesdepartementets nuvarande fastighet samt uppförande av en arkivbyggnad å fastighetens gård.

Kostnaden för byggnadsföretaget uppskattades preliminärt till 3 500 000 kronor vid prisläget hösten 1947. Härtill kom senare ett belopp av 150 000 kronor i samband med lunchrestaurangens flyttning inom byggnaden.

Byggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 345 000 kronor för nästa budgetår till fullföljande av byggnadsföretaget. Härav avse 250 000 kronor höjning av utrikesdepartementets arkivbyggnad med ytterligare en våning jämte vissa i rationaliseringssyfte begärda ändringar i själva arkivlokalerna. Återstående 95 000 kronor avse omläggning av taket å Arvfurstens palats, vilket är beklätt med kopparplåt, till större delen mer än 150 år gammal och i behov av förnyelse.

Departementschefen har tillstyrkt byggnadsstyrelsens förslag.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av Arvfurstens palats* för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 345 000 kronor.

2:o Ombyggnad av fastigheten *Atomena* nr 1 i Stockholm. Kungl. Maj:t har (punkt 28, s. 103 och 104) föreslagit riksdagen att till Ombyggnad av fastigheten *Atomena* nr 1 i Stockholm för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Till ombyggnad av fastigheten Atomena nr 1 i Stockholm anvisades för budgetåret 1950/51 ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har hemställt att 500 000 kronor anvisas för nästa budgetår till fullföljande av byggnadsföretaget. Styrelsen erinrar, att styrelsen år 1949 angivit de preliminärt beräknade totalkostnaderna till 1 500 000 kronor. Emellertid vore det icke möjligt att definitivt beräkna de slutliga kostnaderna för byggnadsföretaget, förrän klarhet vunnits beträffande vilket alternativ som skulle läggas till grund för ombyggnadsarbetena. Därjämte erfordrades på grund av arten av byggnadsföretaget vissa ytterligare tekniska undersökningar i samband med ombyggnadens genomförande. Styrelsen räknade emellertid tills vidare med den tidigare uppskattade totalkostnaden.

I byggnaden avses riksåklagarämbetet, lagberedningen, straffrättskommittén och strafflagberedningen samt vissa andra justitiedepartementet underställda kommittéer ävensom arbetsdomstolen komma att inrymmas.

Beträffande ombyggnadsförslaget har i viss del, nämligen i fråga om utnyttjandet av huset mot St. Nygatan, även en alternativ lösning framlagts, som bygger på förutsättningen, att arbetsdomstolen skulle kunna använda en av sessionssalarna i högsta domstolen för sina större förhandlingar. En i hottenvåningen utmed St. Nygatan inrymd sessionssal kunde därvid uppdelas på normala arbetsrum och jämte frigjorda biutrymmen i stället utnyttjas till tjänsterum, varvid det totala antalet rum som utvinnes inom byggnaden torde medgiva, att jämväl justitiekanslersämbetet där beredes lokaler.

Departementschefen har anfört följande.

Jag biträder byggnadsstyrelsens förslag till fortsatt ombyggnad av ifrågasvarande fastighet. Enligt vad jag under hand erfarit kommer högsta domstolens behov av de tre sessionssalarna i domstolens byggnad att bli så omfattande, att den av byggnadsstyrelsen framlagda alternativa lösningen icke bör realiseras. De besparingar som kunna uppnås, om detta alternativ genomföres, äro vidare jämförelsevis små jämfört med totalkostnaden. På grund härav finner jag mig, efter samråd med chefen för justitiedepartementet, böra förorda, att arbetsdomstolen erhåller särskild sessionssal inom fastigheten Atomena nr 1.

Utskottet. I likhet med departementschefen har utskottet bibragts den uppfattningen, att ett förverkligande av det av byggnadsstyrelsen framlagda alternativa förslaget till lösning av förevarande byggnadsfråga skulle vara förknippat med bestämda olägenheter för högsta domstolen. Utskottet tillstyrker därför, att ombyggnaden av fastigheten Atomena nr 1 verkställs i enlighet med de ursprungliga planerna. Då utskottet ej heller har något att erinra mot det här äskade anslagsbeloppets storlek, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Ombyggnad av fastigheten Atomena nr 1 i Stockholm* för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

3:o) **Ombyggnad av fastigheten Västertorn nr 2 i Stockholm.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 104 och 105) och under erinran att till ändamålet anvisats 1 000 000 kronor för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombyggnad av fastigheten Västertorn nr 2 i Stockholm* för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

4:o) **Utredning rörande nybyggnad inom kvarteren Fältväbeln och Fältöversten i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 30, s. 105—107) föreslagit riksdagen att till Utredning rörande nybyggnad inom kvarteren Fältväbeln och Fältöversten i Stockholm för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 75 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har hemställt att 75 000 kronor anvisas för nästa budgetår till ifrågavarande ändamål. Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 105—107).

Departementschefen har anfört följande.

Såsom byggnadsstyrelsen i sin framställning erinrat, äro för närvarande ett icke ringa antal lokalfrågor för statliga verk och institutioner i Stockholm fortfarande olösta. De lokaler, som vissa statliga förvaltningsmyndigheter nu använda, äro sålunda otillfredsställande för sitt ändamål. Lokalbehovet tillgodoses även i stor utsträckning genom förhyrning tillfälligt hos privata fastighetsägare. Genom splittringen av verksamheten vid en institution på lokaler belägna i olika delar av staden ha olägenheter uppkommit för institutionens behöriga skötsel och effektivitet. Byggnadsstyrelsen har därför undersökt, huruvida lokalfrågorna kunna lösas genom att en större nybyggnad uppföres på lämplig plats i staden. Efter en genomgång av kronans markinnehav har styrelsen funnit, att kvarteren Fältväbeln och Fältöversten vid Karlaplan synas vara det område, som lämpligen bör tagas i anspråk för detta ändamål. Å detta område skulle en större förvaltningsbyggnad kunna uppföras i olika etapper. Enligt verkställd preliminär beräkning kan ett golvyttrymme av totalt ca 25 000 m² erhållas inom byggnaden. Styrelsen avser att planera byggnadens lokaler på det sätt att de kunna användas för förvaltningsändamål i allmänhet. Då planeringen beräknas taga lång tid, föreslår styrelsen nu, att en utredning igångsättes angående utformningen av det föreslagna byggnadsföretaget, och hemställer, att 75 000 kronor anvisas för ändamålet å riksstaten för nästa budgetår.

Jag tillstyrker byggnadsstyrelsens förslag, att en utredning angående det blivande byggnadsföretaget nu igångsättes samt att 75 000 kronor anvisas för ändamålet å riksstaten för nästa budgetår.

Utskottet. Med hänsyn till att lokalfrågorna för ett flertal statliga myndigheter i huvudstaden ännu icke erhållit någon tillfredsställande lösning finner utskottet i likhet med departementschefen det välbetänkt, att en närmare utredning om den framtida dispositionen av här ifrågavarande markområden nu igångsättes. Utskottet har sålunda intet att erinra mot

att härför erforderliga medel ställas till byggnadsstyrelsens förfogande och hemställer,

att riksdagen må till *Utredning rörande nybyggnad inom kvarteren Fältväbeln och Fältöversten i Stockholm* för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 75 000 kronor.

5:o) **Utökade lokaler för vissa länsstyrelser.** Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 107—109) föreslagit riksdagen att till Utökade lokaler för vissa länsstyrelser för budgetåret 1951/52 anvisa investeringsanslag å tillhoppa 730 000 kronor.

I propositionen 1946:197 samt i 1947 och 1949 års statsverkspropositioner (bil. 27: kapitalbudgeten, punkt 114 resp. 26) ha anmälts utvidgningar av byggnadsprogrammen för bl. a. länsstyrelserna i Karlskrona, Härnösand, Umeå och Luleå. Till nybyggnader vid dessa länsstyrelser ha anvisats anslag om sammanlagt 1 800 000 resp. 1 604 000, 2 275 000 och 850 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har hemställt, att sammanlagt (250 000 + 125 000 + 75 000 + 280 000) 730 000 kronor anvisas för nästa budgetår till vissa ytterligare arbeten vid länsstyrelserna i Karlskrona, Härnösand, Umeå och Luleå. Styrelsen har härvid meddelat, att arbetena å de första etapperna av anläggningarna i Härnösand och Umeå påbörjats inom ramen för meddelade byggnadstillstånd och att i den preliminära tillståndskvoten för 1950 upptagits såväl fortsättandet av arbetena i Umeå som första etapperna av nybyggnaderna i Karlskrona och Luleå. Sistnämnda företag avser en byggnad för vägförvaltningens behov.

Under det fortsatta planeringsarbetet beträffande nybyggnaderna för länsstyrelserna har det, anför byggnadsstyrelsen vidare, av samma skäl som närmare utvecklats i styrelsens tidigare framställningar om utvidgning av byggnadsprogrammen för vissa länsstyrelser, visat sig önskvärt att vid byggnadsföretagens genomförande söka tillgodose sådana ytterligare lokalbehov, som efter hand uppstått till följd av länsstyrelsernas ökade arbetsuppgifter. Beträffande styrelsens förslag om utvidgning av nybyggnadsprogrammen för nämnda fyra länsstyrelser hänvisar utskottet till propositionen (s. 108 och 109).

Departementschefen har intet haft att erinra mot byggnadsstyrelsens förslag.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1951/52 anvisa följande investeringsanslag, nämligen

a) *Nybyggnad för länsstyrelsen i Blekinge*

län 250 000 kronor,

- b) Nybyggnad för länsstyrelsen i Väster-
norrlands län m. m. 125 000 kronor,
- c) Nybyggnad för länsstyrelsen i Västerbot-
tens län m. m. 75 000 kronor,
- d) Nybyggnad för länsstyrelsen i Norrbot-
tens län 280 000 kronor.

6:o) **Merkostnader för vissa byggnadsarbeten.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 109—111) föreslagit riksdagen att till Merkostnader för vissa byggnadsarbeten för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

Till täckande av uppkomna merkostnader å vissa i särskild förteckning upptagna byggnadsföretag under fastighetsfonden, vilka hänföra sig till kommunikations-, ecklesiastik-, jordbruks-, handels- och inrikesdepartementen, anvisades för budgetåren 1947/48, 1949/50 och 1950/51 investeringsanslag om tillhopa 7 000 000 kronor. Beträffande den närmare motiveringen för dessa anslagsbehov torde få hänvisas till propositionen 1948: 2 (bil. 14, punkt 8).

Byggnadsstyrelsen har hemställt, att 1 000 000 kronor måtte anvisas för budgetåret 1951/52 till merkostnader för vissa byggnadsarbeten.

I likhet med vad som skedde 1948 och 1949 föreslår styrelsen, att den i propositionen 1948: 2 intagna förteckningen över byggnadsföretag justeras och kompletteras med vissa byggnadsföretag, för vilka riksdagen numera anvisat hela den ursprungliga byggnadskostnaden. Förteckningen omfattar, fortsätter styrelsen, efter de kompletteringar, som företogs i 1950 års statsverksproposition och som lämnades utan erinran av riksdagen, byggnadsföretag, för vilka de ursprungliga kostnaderna beräknats till 64 644 300 kronor. Medelsbehovet för att täcka de intill sommaren 1947 inträffade kostnadsstegringarna för dessa byggnadsföretag är beräknat till 8 035 000 kronor. Styrelsen har nu ansett nämnda förteckning böra ytterligare kompletteras med vissa byggnadsföretag (s. 110). Efter sålunda företagen komplettering omfattar förteckningen över de byggnadsföretag, som skola kunna erhålla medel från anslaget, av riksdagen beslutade byggnadsarbeten till ett belopp av $(64\,644\,300 + 6\,415\,000)$ 71 059 300 kronor och ett medelsbehov på grund av fram till sommaren 1947 inträffade kostnadsstegringar av $(8\,035\,000 + 601\,700)$ 8 636 700 kronor. I sin skrivelse hösten 1949 angav styrelsen medelsbehovet för att täcka de efter sommaren 1947 inträffade kostnadsstegringarna för de i förteckningen upptagna byggnadsföretagen, kompletterad på sätt styrelsen föreslog i skrivelsen, till 2 030 000 kronor. Efter de grunder, som angåvos i skrivelsen, medföra de nu föreslagna kompletteringarna av förteckningen ett ytterligare medelsbehov av ca 280 000 kronor. Medelsbehovet för den fortsatta kostnadsstegringen efter sommaren 1947 i händelse av konstant prisnivå skulle i enlighet härmed uppgå till $(2\,030\,000 + 280\,000)$ 2 310 000 kronor. Sammanlagt erfordras således för

täckande av kostnadsstegringarna för de byggnadsföretag, som vid bifall till vad styrelsen här föreslagit skulle ingå i förteckningen, (8 636 700 + 2 310 000) 10 946 700 kronor eller avrundat 11 000 000 kronor. För kostnadsstegringar har riksdagen hittills anvisat sammanlagt 7 000 000 kronor, varför det återstående medelsbehovet skulle uppgå till ca 4 000 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har slutligen framhållit, att anslagsbehovet för nästa budgetår kan begränsas till 1 000 000 kronor.

Departementschefen, som tillstyrkt att det av byggnadsstyrelsen föreslagna anslagsbeloppet anvisas, har intet annat haft att erinra mot de av styrelsen föreslagna kompletteringarna av ifrågavarande förteckning än att visst byggnadsföretag borde utgå, enär medel för ändamålet tidigare anvisats å driftbudgeten. Härefter komme förteckningen att upptaga byggnadsföretag, till vilkas utförande anvisats sammanlagt 71 019 300 kronor och för vilka merkostnaderna uppskattades till avrundat 11 000 000 kronor.

Utskottet. Till täckande av uppkomna merkostnader å vissa i särskild förteckning upptagna byggnadsföretag under statens allmänna fastighetsfond har, såsom av den lämnade redogörelsen framgår, riksdagen hittills anvisat tillhopa 7 miljoner kronor. Utskottet har intet att erinra mot att ifrågavarande förteckning kompletteras på av departementschefen föreslaget sätt, vilket för nästa budgetår nödvändiggör en medelsanvisning av 1 miljon kronor. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Merkostnader för vissa byggnadsarbeten* för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

Stockholm den 6 mars 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Mannerskantz, Ohlon, Leander, Heiding, Gillström, fröken Andersson, herrar Eric Ericson, Näsström, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Edin, Axel Andersson och Jansson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Andersson i Malmö, Boman i Kieryd, Svensson i Ljungskile, Lindholm, Rubbestad, Eriksson i Sandby, Ståhl, Staxäng, Åkerström, Petterson i Degerfors, Thapper, fröken Elmén, herrar Johansson i Mysinge och Gustafsson i Stockholm.